

Ainoai i Panbuk si Petero

Buk ke kapo buk asi pakangai na vil akit ani lomlomon si mang matan kuvkuvulan i lomlomon, kipo asalak a mamaiten lava. Kapo mengen ta kapo ro ri vap lomlomon ki anguan lomlomonai aro pok an le ani Akus Ro i Iesu Karisto. Ta, Iesu kata mat na kala tadut pok, na kata palapatung asukang ke, kame serei pok. Ani ki lomlomonai akit ani kana mengen i palapatung, na ki kokoai ananap aro ani kana serei. Kapo tav kapau ta ri vap lomlomon aongos kipo sunguk a mamaiten, sikei bil ang nang kapo serei asi atokngai ani kari lomlomon. Asukang a kapo ro ki tung atanimai kuli lomlomon tung si Karisto kame serei pok. Na si taun ang ki an luk kari seupok roron luai.

Mengen i angruduai

¹ Nau a Petero, napo aposel ani Iesu Karisto. Ane singimi, mipo ago sokoung pulakai si keve palpal rina ke, Pontiko, Galatia, Kapadokia, Asia na Bitunia. ² God tamara kata nas le kabang imi na katala songo imi si vilvil adaus si Malanganto. Asukang a mi longong aro si Iesu Karisto na mi nasai ani kalakala i la ivis animi ta rangai ina. Roron ve marip ka duk singimi.

Lomlomon akoai taun a tauia roron e pangkul

³ Posong ro ane si God, nia na tamana i kara Volava Iesu Karisto, si kana ngorem tavirimok

lava, using kataala alis ira ta to tanginang, le si kana tapasuk pok a Iesu Karisto pelek a mat, na e iang taralapo atogon a lomlomom tokos. ⁴ Na sukana taralapo lomlomom akoai taun a tauia roron ang, kapo daus luai na parik kapa angkoai si tamit vo rikek. Tauia roron ke, God kapo aiveven ia animi e metekuku. ⁵ Na using mipo lomlomom tatana, kana kitmat ka lilit imi tung si mila taukai i vilvil ato ang ka asereiai ania si akamusai i taun. ⁶ Asukang a mi uruk alava luai, kantanem man mila kui si matan mamaiten mipo asalak ia si vuk pangau ke. ⁷ Bil ke ka serei ani ka akalit amalangas ta kami lomlomom kapo tutuman, kantanem kitala atokngai animi asukang val gol nei kut ni. Sikei kami lomlomom kapo miminaungan luai ani gol voiang ka kun rikek lak. Na man ka tutuman kami lomlomom, kala koi si posong aro velai ani amaus animi, na kila paus alakat imi si taun ang Iesu Karisto ka serei singina. ⁸ Kantanem parik mita lapa arai ania, sikei mitapo buk ia. Na kana parik lak mipa arai ania, sikei, using mipo lomlomom tatana, mipo sung pukun ta uruk lava si bil miminaungan luai ke. ⁹ Au na akamusai i kami lomlomom, mi an taukai i to asikei.

¹⁰ Ani vilvil ato ke, mamain ta katakai i kus amalangas aino kitapo mengen ta ngorem roron ke taun imi, kitapo gulegule aro na kipo taoke using asi nas ¹¹ ani saka igenen an, na saka taun an a Malanganto i Karisto, vopo sinong ke singiria, ka so akalitai aniria tatana. Using kata kus amalangas ta kana kui a Karisto na kana urmaus e mung ina. ¹² Kitapo nas ta parik kitapa

abis aniria pok, sikei animi, using kana vang kita lapo akusku imi ta keve bil roron ang nei akus ro, velai ani kitmat i Malanganto Gogoai le metekuku. Pua, ri angelo kapa kipo kun buk luai asi kari arai ani keve bil ke.

God kata songo ira ani tara daus

¹³ Au, asukang vang, vangang imi ka lomlomonai aro, mi saupai aro animi, mi atu mata si roron ang kapo kakami si kana serei pok a Iesu Karisto. ¹⁴ Mi bil val inatus lik longong aro na mi ago ta anguan longlongongai an ani keve vubuk madot i kami po vongvong aino ang. ¹⁵ Sikei, using ninia kata songo imi kapo gogoai, kapo koi luai animi ta mi kun gogoai kapa si kami laulauan aongos. ¹⁶ Using nei salsalik kapo mengen ta, **Mi gogoai using nau napo gogoai.**

¹⁷ Au, using mipo songo na God ta tamami, voiang kapo tav suai ani igenen, sikei kapo saupai angkokoai si avibisan si siksikei, au, kapo ro mi pasal velai ani lolokovo na mamaila ania si kami paspasal val sokoung kuli rina ke. ¹⁸ Using mipo nas tainuinu palau a selen ang mitapo pasal singina val keve tivumi aino, tamami katala samui apok imi pelek ia. Na parik katapa samui apok imi ta kapkap angkoai si rikek val silva na gol, parik. ¹⁹ Sikei, kata samui apok imi ta rangai tauia i Karisto katapo asukang val nat i sipsip kovek i ring visuk vo ituitumai singina, na kita raung ia. ²⁰ Arai, aino luai i asisinong ani kuli rina, God kata lomlomonai ani ka alis a Karisto. Sikei kana vang si akamusai i taun ke, katala amalangasai ania using imi palau. ²¹ Na e iang

milapo vap lomlomon ta God, vopo tak atadut ang ani Karisto pelek a mat na ka amaus ia. Asukang a kami lomlomon na kami atu mata ka tung akit si God.

²² Au na kana vang, milapo daus nei vingami using mitala longong a mengen tutuman, na e iang milapo atogon a vinga ro tutuman ani keve tungami. Kanat, kapo ro luai ta mi vinga ro taun imi angpokpokai ta tutuman i pakangat.

²³ Using a God katala vil atanginang imi. Kami to tanginang parik katapa suk polok le si katui i vunep, parik. Kata suk polok le si katui vopo tav angkoai si mat ang, nang palau kana mengen i to na kapo tokos luai. ²⁴ Arai, **ri vap aongos si pukun ke kipo asukang val uriuri palau, na kari maumausan kapo asukang val mang i purpur. Using nganlak a uriuri kan magang, purpur kapa kanla kun uak mat.** ²⁵ **Sikei kana mengen a Volava kapo tokos luai.** Nia palau a akus ro ke kitala akus imi tatana.

2

Iat miminaungan i to na matan vap daus

¹ Asukang a mi pataliung a vinga rikek, na mamain ta kapau, mata, na ri mengen i pilius ani mang vap. ² Kami vubuk ani mengen talupus si God ka bil val ri popo tanginang lik kipo buk using a rul i tus, na le iang mila angkoai si polok si to tanginang. ³ Using mitala namin bonai ani kana roron a Volava ta vola mirum luai. ⁴ Taun mipo pasal asung ia, nia kapo asukang ta iat kapo to. Ri vap kita kilis ia, sikei si tere si God kapo iat vubukan na kapo miminaungan luai. ⁵ Nami

kapa, mipo iat atogon to, milapo pataun ia na ninia kapo aisuk alak imi asukang ta lu i malanganto. Na e iang mipo katakai i sula daus asi kami sula serei singina ta matan alilis vubukan i malanganto, si kami angtogon ve Iesu Karisto. ⁶ Nei salsalik kapo mengen tatana asukang ke, **Arai, natala amatung a iat e Sion, na iat ke kapo vubukan na kapo miminaungan luai asi kelkelai lu kuluna. Au na man a sikei ka lomlomon tatana, parik kapa angkoai si mese.** ⁷ Animi mipo lomlomon tatana, iat ke kapo bil miminaungan, sikei aniria kipo tav lomlomon, **iat i kilis ang ta ri katakai i abis lu kalapo serei asukang ta iat miminaungan luai.** ⁸ Na **iat ke ri vap ki savang singina, na ka asukang ta iat sinong asi vil auak aniria.** Ki savang marai kari longogel ani mengen si God. Oring ke ka serei val God kataala saupai ania.

⁹ Sikei nami, **patvap ila pilak ke, nami mipo katakai i sula si tulava, mipo patvap gogoai kakana akorong, na kapo taukai imi. Asi kami alatun ania si kana roron i abis kataala abis ia animi,** using kataala songo suai animi pelek a vong ane si kana malangas roron. ¹⁰ Io, using aino mitapo matan vap palau, sikei kana milapo matan vap akorong ke God. Aino parik mitapa nas kana vinga ro, sikei kana milapo nas ia.

Kara laulauan ka bil val ke God ta keve asosokai

¹¹ Keve tungag roron, nami na matan vap sokoung na papasalan i kuli rina ke, napo mengen akit imi ta mi tutaliung luai ani keve vubuk

rikek i pukun ke kipo uli vis animi asi goeng ani malanganto imi. ¹² Kami paspasal nei liuan i ri vap i ngising ka vil iria ani ki kamus ta tupang animi ta mipo bil arikek, na ki tun kinle kami keve abis roron, na kila amaus a God si kana taun i serei.

¹³ Mi vil alik imi neite saupai singiria kipo teng kirim i saupai, using nami ke Volava. Kantanem man ta tulava i rina, using nia kapo sinong e pangkul luai, ¹⁴ vo kana keve ainoinoai, using kata asok iria asi amiming ani vap bil arikek na posong aro ani vap bil aro. ¹⁵ Using sukana, ke God ta vubuk na e iang kami lau roron kala pakut a ngururia i vap tav malangas si kari keve mengen palau. ¹⁶ Kapo ro mi nas ta mipo kalakala e mataria i ri ainoinoai, sikei ka ago kami kalakala ka vil imi ani mi abis lau rikek, sikei mi ago val asosokai si God. ¹⁷ Mi uli mamaila aro ani ri vap aongos. Mi uli vinga ro angpokpokai e nei kami kuvkuvulan i angtasimal. Mi lolokovo mete God. Mi uli mamaila aroron ani tulava i kami rina.

Tara bil val Karisto si asalak ani kui

¹⁸ Nami, ri asosokai palau, mi vil alik imi neite saupai si keve taukai imi, velai ani mamaila aro aniria. Parik papalik singiria kipo roron na marip taun imi, sikei singiria kapa kipo marala. ¹⁹ Using man a sikei kapo asalak a kui ve amiming kovek i tukulai ro ina, le si malangas ta God kapo ago, sukana kapo akalit ta lau ro na God ka uruk ania. ²⁰ Man mitala bil arikek na kila saup imi, na parik mipa taruruak pok, sikei God ka saka uruk an ania? Man mitala abis a lau roron na kila amiming imi singina na parik mipa taruruak pok,

e iang God kapo uruk ani lau asukang. ²¹ Selen suke vanang, God kata songo imi si pasal singina, using a Karisto, nia kata la kui animi na kala amatung asi kami kusing, na ia kalapo kakami asi paskak using ani peng i kakina. ²² Nia **parik katapa abis ta mangsikei a lau rikek, kovek i kapau kata soung e nguruna.** ²³ Taun kita asuai ani kari keve mengen rikek ania, parik katapa susual iria. Taun kata kui, parik katapa anonok iria. Sikei, kata lomon lis pok ia singina ka saupai akorong lak. ²⁴ Io, Karisto akorong kata sunguk kara keve rikek e pukun ina kuli ngakputuk, ani tara mat pelek kara mamain ta lau rikek na tara to i abis ani lau korong. Na si kana keve mapolok kana milapo to aro. ²⁵ Using anangan mitapo asukang val ri sipsip kitala pasal alok asi an mun. Sikei kana mitala papok taun a Katakai i Aiveven aro ani malanganto imi.

3

Ani ri vap osongon

¹ Nami ri aina, si selen suke palau, mi vil alik imi neite saupai si keve kisngami. Ani man a mang matan iria kipo tav lomlomon ta mengen, sikei ki tun kinle using kami laulauan ro. Kantanem man parik mitapa asuai ta ring kalinga, sikei lak ² ki arai ani kami laulauan daus kuvul ve mamaila na kila tun kinle. ³ Ki arai animi ta mipo talupus. Parik ta si maumausan samui lava i pukun, parik. ⁴ Sikei ki kinle ia si sa kapo soung le nei pakangat imi, lau i ago ananap velai ani ago musik aro. Nia vanang kapo talupus na parik kapa tatok, na kapo miminaungan e

matana i God. ⁵ Using selen ang vanang ri aina gogoai aino, vap po atu mata ang ta God, kitapo abis atalupus ia. Kitapo vil alik iria neite saupai si keve kisngaria akorong pok. ⁶ Nang val Sara katapo longong si Abaram na kapo posong ia ta taukuna. Au na nami mipo angtivu ve nia man mi abis a lau korong, mi tung akit, na mi ago ta leng an.

⁷ Nami ri tauan, si selen suke palau mi malangas aro kami keve aina si kami ago i osongon, na mi uli kinle aniria ta parik kipa madot val ri tauan, na riria kuvul ve nami ki taukai lak i to voiang kapo alilis i ngorem. Au na man mi asukang, ka kovek i sa ka vil angau kami keve sokotuk serei si God.

Kui marai abis ani lau roron

⁸ Akamusai ina, nami aongos mi sikei palau si kami ago kuvul. Mi sunguk angpokpokai ani kami keve mamaiten. Mi ago kuvul val angtungangan roron. Vingami ka marip na mi vil alik imi.

⁹ Na mi ago ta ngenget an ani rikek ta rikek, vo nau varas ta nau varas. Sikei mi poso atautauia iria. Using a lau suke vanang, God kata songo imi asi kami abis ania, na e iang mila kun luk ani kana poso atautauia. ¹⁰ Using **man a sikei kapo buk ani ka to aro na ka maramarak, ka aiveven akit a nguruna pelek a mengen rikek ve mamain ta kapau.** ¹¹ **Ka taval pelek a lau rikek na ka uli abis ani lau roron. Na ka agusa amadot asi kana aserei ai ani luai.** ¹² Using **a Volava kapo uli aiveven ani ri vap korong, na kapo uli atu talinga ani kari keve sokotuk.**

Sikei vap ang kipo tung si rikek, Volava kapo arai misagai aniria.

¹³ Si vang ka vil arikek imi man mipo kaisap taun a lau roron? ¹⁴ Sikei man ki vil aku i imi using mipo buk tung akit si roron, mi tauia. Kari keve aleleng, mi ago ta mamakus vo leng an aniria. ¹⁵ Sikei Karisto nia kapo Volava, na kapo ro mi tun kinle ta kapo Volava i kami to aongos. Na mi uli usausa asi ngenget amalangas ani ri si kipo buk sui ta sa tukulai ina mipo atu mata taun ia. Sikei mi uli ngenget aniria velai ani ananap na mamaila. ¹⁶ Na e iang mi vinga daus, asukang a riria kipo mengen avisuk animi marai kami lau roron si Karisto, nganlak ki mese si kari mengen rikek. ¹⁷ Man ke God ta lomlomoni ta mi kui, kapo ro luai si kui marai lau korong, using kui si lau rikek kapo kovek i ro singina. ¹⁸ Using a Karisto kata amatan sikei a mat ani mamain ta rikek aongos si ri vap. Igenen korong kata mat ani vap tav korong, ani ka takai animi ane si God. Kita raung ia si pukun, sikei Malanganto kata tak atapasuk ia. ¹⁹ Na si Malanganto kata pasal na kanla akuskus si keve malanganto i ri vap nei gogotan, ²⁰ using aino kita longobot a God kantanem katapo kokoai ananap aniria si taun ang a Noa kata abis a perengan singina. Na rukun vap lik, asukang ta limaletul palau, kitala sapang kuli perengan, ²¹ nang kapo akanangai ani asing tauia ang katala asapang imi, parik si galui suai ani visuk i pukun, parik. Sikei using mitala kalakala pelek a maiten i lau rikek e matana i God, tukulai ina si kana tapasuk pok a Iesu Karisto. ²² Ninia katala palak ane metekuku

na kanlapo sinong e palso i God, ri angelo na saka keve sinsinong an ve mamain ta kitmat aongos, kipo ago neite kana saupai.

4

Aiveven aro kana roron a God

¹ Au, asukang na using a Karisto katale kui si pukun, kanat, mi kun luk ani kana laulauan i to na mi visvis tatana. Using man a sikei katale kui si pukun, kalapo kamus si lau rikek. ² Na e iang, kana to aongos kuli rina parik kalapa anguan telan an si keve vubuk rikek i pukun. Sikei kapo telan si using ani kana vubuk a God. ³ Using katale angkoai kami taun i telan anangan si keve laulauan ri vap i ngising kitapo uli abis ania. Mamain ta lau visuk, using akit ani vubuk i pukun, inum anio, uli sam lava, ago kuvul asi inum soliu na akeke, na uli soturungai si mamain ta nem visuk luai. ⁴ Na taun parik milapa anguan uruk an ve ria si pakangai ani keve lau mimitikan ang, kipo ilung na kilapo mengen arikek animi. ⁵ Sikei, ki kun mengen amalangas lak ta kari to e matana i God, voike kapo usausa asi saupai aongos ani ri vap to ve ria kitale mat. ⁶ Nang tukulai ina na kitale kun akus ta akus ro singiria kitale mat, ria ang nang kitale luk a saupai asi mat val ri vap aongos si pukun ke, ani kian to si malanganto val kana lomlononai a God.

⁷ Akamusai i keve bil kalapo angte. Asukang a vangang imi ka tapalas na mi saupai aro pok animi, na e iang mi angkoai si sokotuk serei si God. ⁸ Laba luai ina, kami lau i vinga ro animi

angpokpokai, mi abis atutuman luai ania using a lau i vinga ro kapo pakut bat a mamain ta lau rikek. ⁹ Mi uli pakangai ani ri sokoung nei liuan imi, na ago ta mengen miang an. ¹⁰ Nami siksikei, mi pakangai ani mang matan ta alilis ang mitala luk ia. Na e iang milapo aiveven aro na matan roron ang a God katala alis siksikei imi tatana. ¹¹ Man kupo akus, ku abis ia val kupo tat le si mengen si God akorong. Man kupo pakangai, ku abis ia ta madot ang a God kapo alis tatana. Asukang a si keve bil aongos, alatun ka ane si God using a Iesu Karisto, nia ka taukai i maumausan na kitmat asikei. Io, tutuman.

Man tarapo asalak a kui tara uruk val Karisto

¹² Kag petau vubukan, mi ago ta tapping ani manas i keve mamaiten ke mipo asalak ia, using parik kapa bil mipo vongvong ina. ¹³ Sikei, mi uruk using sukana milapo kun siang kuvul ve Karisto si kana kui. Asukang na si taun ang man kala serei e ring malangas ta miminaungan, mila uruk alava. ¹⁴ Man kitala pilius imi marai asan i Karisto, e iang mi tauia, using milapo nas ta Malanganto i kana miminaungan a God kalapo ago singimi. ¹⁵ Using parik luai kapa ro ta sikei imi kapo kui marai daung, tainau, vo mang saka lau rikek an, vo telan ta bil si mang vap. ¹⁶ Sikei, man kapo kui marai sunguk ani asan i Karisto, ka ago ta mamakus an, sikei ka alatun a God using kapo sunguk a asan ang. ¹⁷ Using kana kalapo pasal a taun i atoktokngai ani kana vap a God. Au na man kata lapo tutupongai le singira, kala saka akamusai an singiria kipo longobot a

akus ro si God? ¹⁸ Io, **man kapo kitmat ani igenen korong asi sapang, au na katakai i bil arikek tav mamaila ani God, kanla kun tutu alak akorong e voi?** ¹⁹ Asukang vang, au na ria kipo kui using ke God ta lomlomonai, kapo ro ki anguan sung asel an aniria taun kari katakai i asisinong vopo uli atutuman ang, na ki uli abis aliu lak ani lau korong.

5

Ani ri ainoinoi si aiveven aro ani kana vap a God

¹ Asukang a napo mengen akit a keve ainoinoi matukal nei liuan imi, using napo kun mang ainoinoi, na natala arai ta matag ani amiming ang ani Karisto, na naka taukai lak kapa i urmaus miminaungan ang ka serei amalangas. ² Mi aiveven aro kana mamain ta sipsip a God kipo ago si kami aiveven. Mi paus a kirim i ainoinoi, parik using kita atung imi, sikei using kami vubuk roron val kana lomlomonai a God animi. Mi ago ta abis using ani samui, sikei using kami uruk akorong. ³ Ago ta tung akalaungai an ani matan sipsip ang God kata alis iria si kami aiveven, sikei mi aselenai aniria angkoai asi kari paskak using animi. ⁴ Au na si taun ang ainoi i katakai i aiveven sipsip ka serei, kala akuku imi ta kuku i seupok voiang ka miminaungan asikei.

⁵ Na asukang kapa ri natung, mi vil alik imi neite saupai singiria kipo laba. Nami aongos, mi amaus imi ta lauluan i vilvil alik taun imi angpokpokai. Using **God kapo tubat iria kipo**

vilvil alava, sikei riria kipo vil alik pok iria, kapo alis iria ta kana mamain ta roron.

⁶ Asukang na mi vil alik imi e mete God vopo kitmat ke, ani ka atogon taun roron lak asi kana paus alakat animi. ⁷ Kami keve mamaiten aongos, mi sung asel ia singina, using kapo uli lomlomoni alava animi.

⁸ Mi saupai aro pok animi, na matami ka para luai. Vo petau ang animi kana kapo pan pulakai val laion marala si gulegule ani mang si asi kana salugum kirol ania. ⁹ Mi tung akit si kami lomlomoni na mi ago luai ta ali pangau an ania, using mipo malangas ta mamain ta tungami e kuli rina kapa, kipo kun siang si matan kui asukang ke. ¹⁰ Si vuk pangau lik ke mitala kui singina, sikei God kapo tukulai i mamain ta roron aongos, au using katale songo imi taun a tokos i kana maumausan marai kami angtogon ve Karisto, ninia akorong ka akirol na ka akikit imi na ka kelai amadot luai animi. ¹¹ Kakana na kitmat asikei. Io, tutuman.

Akamusai i posong ro

¹² Si papakangai si Siluano, voike napo taot ia val tungag katale uli atutuman, nalapo alis a men salsalik lik ke ane singimi, asi kag akaisap velai ani mengen amalangas animi ta kana vang a tutuman i kana roron a God. Mi tung akit singina. ¹³ Petau ke e Babulon, kipo vap i songo ta God val nami, kipo lis kari posong ro singimi. Na kag nat ta Marko, nia kapa. ¹⁴ Mi alis angpokpokai animi ta posong aro velai ani lulus i vinga ro. Luai singimi aongos mipo angtogon ve Karisto.

**AKUS RO NA PALATUNG TANGINANG ANI
IESU KARISTO**
**Genesis, Ruth, Jonah, and The New Testament in the
Tungag Language of Papua New Guinea**
**Sampela hap Buk Baibel long tokples Tungag long
Niugini**

Copyright © 1998, 2011 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tungag

Dialect: Tungag

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

5b87685b-ebca-5005-ae7-e66d05146339